

V niektorom z predchádzajúcich občasníkov bol uverejnený príspevok Eleonóry Lančaričovej, v ktorom spomínala na „svoju Skotničku“. V tomto príspevku by som chcel nadviazať na jej spomienky a pokúsiť sa opísať osídlenie zabudnutej časti starej Prievidze, ktorú sme v tých časoch nazývali „Na Záhradách“, ale i „Na Záhumní“. Nevieť prečo Na Záhumní, keď tam žiadne humná nestáli.

Život „Na Záhradách“

Táto časť mesta sa nachádzala na briezku medzi Dlhou ulicou a Mariánskou cestou, vedúcou k cintorínu, za chrbtami domov hornom časti Dlhej ulice. V súčasnosti sa tam nachádza park bez zástavby. K chatrným domčekom viedol chodníček od cintorína až po Heumannovu záhradu, konča pozemkov patriacich k domom Dlhej ulice. Zhora viedol popri Mokrých záhrade, popri Ledaiho vinohrade, ďalej popri Porubských a Čereych barbierskej, potom aj popri Hlinkovej záhrade a voľných poliach až k Hajmanke a odtiaľ na Vystrkov.

Na dolnej časti tohto chodníka boli na seba nalepené drobné chalúčky, ktorých obyvatelia mali zväčša len kuchyňu, jednu izbu a komoru. V týchto chatrných chalúpkach sa tiesnili mnohopočetné rodiny, často dvoj i trojgeneračné.

Keď sme kráčali po chodníčku od cintorína, hneď na začiatku po ľavej strane stál domček, ktorí obývali Benkovičovci. Z neho pochádza aj autorka uvedeného článku Norika Lančaričová, ale i jej sestry Sidka Ertlová a Kocúriková. O pár metrov nižšie bývali Slíškovci a pod nimi rodina Huljakovcov. K všetkým týmto domkom, ktoré mienim opísať bol prístup len z Dlhej ulice a to cez dvorčeky tamojších obyvateľov.

Tak napríklad do Slíškov sa dalo dostať len cez dvor Kramárech alebo Hromadech a do Huljakov cez Vavrech záhradu. Neďaleko domu Benkovičovcov, ale už „Na Záhradách“ stála chalúpka rodiny Tulíkovej, kde bolo šesť detí: Fero, Laco, Lojzo, Uliš, Anka a Iľonka. Táto chalúpka tesne susedila s domčekom Kocúrikovcov, kde neskôr bývali Ivanovci (mali päť detí). Do oboch domčekom sa chodilo cez dvor Ertlovcov. Ďalej sa vedľa seba tlačili domčeky Tinesovcov, Medlíkovcov (neskôr Kuchárovcov) a Nikmonovcov, kde neskôr bývali ešte Machajdíkovci a

Miško Kramár s rodinou. Do Tínesovcov sa chodilo cez dvor Trávníčkovcov, do Medlíkov cez Beňadikov a do Machajdíkov a Kramárov cez Zánech medzierku. Potom nasledoval kanál, ktorý zberal dažďovú vodu. Tento tiekol cez Bátorech a Škuličech záhradu a ústil na Dlhej ulici.

Za kanálom bývali rodiny Karpišová (sedem detí) a rodina Pišová. K nim sa prechádzalo cez Kocúrikov a Vavrov – Cincíkov. Mali spoločný chodník a dvor. Ďalej ešte bývali Na Záhradách rodiny Pekárová (štyri deti) a Peniašková (päť detí). K nim sa dalo dostať medzierkou u Čertíkov alebo Huljakov, neskôr Lackovcov. Obďaleč hore bývala i rodina paprikára Nedeliaka (Ramonika) a Hýročka. K nim sa chodilo cez dvory Židekovcov a Chylovcov, resp. cez Adamicov dvor. Trochu ďalej bývali Balážovci, ku ktorým sa dalo dostať cez Gajdovcov a celkom pri druhom kanáli bývali rodina Kocúriková a Vidová, ku ktorým sa prichádzalo cez Oslanských dvor a záhradu. Kanál zberajúci dažďovú vodu pretekal cez dvor Polereckých-Pišťinček dvor na Dlhú ulicu.

Celá táto oblasť „Na Záhradách“ bola v tých časoch veľmi chudobná. Boli akoby od sveta odrezaní. Nebola tam voda ani električka. Svetili petrolejkami a vodu si museli nosiť vo vedrách z Dlhej ulice, kde boli tri harajky. Jedna pod Skotňou pri Vavrov, druhá pri Kocúrikov a tretia pri Gajdov. Kúrili drevom alebo uhlím, ktoré si vynášali alebo vozili na fúrikoch, prípadne v „krošničkách“ na chrbte cez medzierky dolných susedov. Niektoré z týchto domčekov podľahli zubu času ešte pred asanáciou.

Deti z týchto domčekov, ale i z Dlhej ulice sa s obľubou hrávali detské hry na Porubských berberskej, v lete na schovávačku, na kmínov a

Aj cez takéto dvory a medzierky sa prechádzalo do domov v časti „Na Záhradách“.

Táto časť je voľným pokračovaním predošlého príspevku a mapky z tretej strany obálky, na ktorej sú vyznačené domy podľa mien obyvateľov ako si ich pamätá autor. Parcelné čísla sú prevzaté z mapy Archívu geodézie, kartografie a katastra Bratislava z roku 1909. V ďalšom súpise sa okrem parcelného čísla (parc.) uvádza aj číslo domu (dom) z roku 1909 a meno vtedajšieho majiteľa (pôvodný majiteľ) a vlastníka alebo bývajúceho podľa autora článku (podľa autora):

parc.	dom	pôvodný majiteľ	podľa autora
705	249	Petronela Hýrošová, r. Trgiňová	Vido
706	252	Ján Novák a m. Júlia, r. Zábojníková nenachádza sa	Kocúrik Baláž
711	253	Ján Nedeljak a m. Mária, r. Kohútová	Hýroška
712	254	Peter Marko a m. Eva, r. Halamová	Nedeljak
717	257	Martin Kašjak a m. Mária, r. Balkovičová	Peniaško
718	258	Štefan Kuchárik	Pekár
722	261	Valent Huljak	Píš
723	262	Zuzana Podušová, r. Bartušová	Karpiš
742	267	Ignác Andris a dcéry Anna a Mária	Machajdík
743	268	Gašpar Medlák a m. Anna, r. Kolláriková	Medlák
744	271	vd. Alžbeta Mečiarová, r. Kucháriková	Tínes
745	272	Ján Kocúrik a m. Júlia, r. Zbiňovská	Ivan
746	275	Štefan Cibulka a m. Mária, r. Chylová	Tulík
747	1	cesta Na Záhradách, Veľká obec Prievidza	
752	279	Jozef Nedeljak a m. Mária, r. Pekarová	neuvádza
759	282	Juraj Huljak, mladší	neuvádza
762	283	Ignác Mišík, Eva Vavrová, r. Mišíková	Sliško
763	284	Juraj Pekara a m. Anna, r. Šnircová	Huljak
768	286	Valent Zbiňovec a m. Anna, r. Mokrú	Hrablík
769	287	Jozef Mokrá	Drozd
770	288	Jozef Meliško a m. Jana, r. Jalová	Benkovič

Možno oprávnene predpokladať, že dom Baláza bol postavený v neskoršom čase, teda po roku 1909, pretože na mape nie je uvedený. Z prepisu majiteľov je možné vytvoriť si čiastočný obraz o prievidzských menách z toho obdobia.

Spracoval Ján Sabo z podkladov AGKaK Bratislava